Poštnina plačana v gotovini.

ŠTEV. 120. V LJUBLJANI, četrtek, 25. junija 1925. LETO II.

Posamezna številka Din 1·—.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20·—, inozemstvo Din 30·—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12. TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Slovenska fronta.

Skoraj polstoletja trajajoča in vedno bolj ostro poudarjena delitev Slovencev na »klerikalce« in »liberalce« je povzročila, da je enotna slovenska fronta popolnoma nemogoča. Naj bi bila potreba enotne fronte še tako evidentna, vendar je čisto napačno računati z njeno realizacijo. Kakor se pravoveren »liberalec« ne more in noče čisto ločiti od svojega »protiklerikalizma«, tako noče pravoveren »klerikalec« niti slišati, da bi se podal »liberalizmu«. Nasprotje je preveliko in bila bi sama izguba časa, kdor bi hotel iti preko tega dejstva.

Slovenska fronta je zato ustvarljiva le v etapah in le deloma. Dosegljivo je samo to, da se na eni strani združijo vsi »liberalci« v obrambo slovenskih pravic in da so na drugi strani združeni v istem cilju tudi vsi »klerikalci«. Kdor bi hotel doseči kaj več, za tega je razočaranje neizogibno.

Nobene tragike in nobene nevarnosti ni v tem dejstvu, ker je potreba slovenske fronte le omejena in kot upamo, tudi le začasna. Slovenska fronta nikakor ni sama na sebi namen, temveč njena naloga mora biti le v tem, da uveljavi pri sporazumu med Hrvati in Srbi tudi slovensko stališče. Slovenska fronta nima zato niti najmanje separatističnih ali celo defetističnih namenov, temveč je nasprotno absolutno državotvorna, ker hoče doseči samo to, da bo bližnji sporazum med Hrvati in Srbi tak, da bo agitatoričen tudi za Slovence. Je popolnoma jasno, da bodo pri pogajanjih o ureditvi države branili Hrvati v prvi vrsti le hrvatsko stališče in Srbi srbsko in da bodo Slovenci zapostavljeni, če ne bodo branili sami svojega stališča. Z drugimi besedami: pokrajina, v kateri žive Slovenci, mora uveljaviti svoje stališče. To je zmisel in namen slovenske fronte in tako fronto slovenski narod hoče, taka fronta je v interesu jugoslovenske misli.

In zato pravimo, da ni prav nobene nesreče, če bo slovenska fronta izražena v dveh taborih. Poudarek slovenskih zahtev bo na ta način le močnejši in zato tudi efektnejši.

En tabor slovenske fronte je že stvorjen in predstavlja ga SLS tako močno, da ne skriva ambicij veljati kot edina predstavnica vsega slovenskega naroda in identificirati svoj tabor s slovensko fronto.

Drug tabor, napredni tabor slovenske fronte, pa je bil do zadnjega popolnoma nemogoč. Oprti na mogočno časopisje in bogate denarne vire so se predstavljali mladini kot kader naprednega bloka. Od njih voden napredni blok pa se nikdar ni mogel pretvoriti v slovensko fronto, ker mu je za to manjkal glavni predpogoj, da je slovenski. To se pravi, da brani slovensko stališče ne glede na to, če se s tem komu zameri ali ne. Tega prvega predpogoja mladini niso mogli izvršiti, ker so namenoma svoje stališče docela identificirali s srbskim stališčem. Zato so nujno postali pri pogajanjih za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci odveč, ker bi se bali, če bi veljali mladini kot predstavitelji Slovencev, pogajali dejansko sami s seboj.

Pa niti tega niso mogli doseči mladini, da bi veljali kot predstavitelji napredne misli. Čisto v službi drugih so do kosti kompromitirali napredno misel in danes so najbolj vneti in najbolj strastni zagovorniki reakcije. Ker druge napredne stranke nikakor niso imele volje, da bi na ljubo mladinom kompromitirale še sebe, zato je bil tabor napredne slovenske fronte ustvarljiv le brez njih.

Sentimentalnim naprednjakom ta konstatacija seveda ne bo ugajala in tarnali bodo, kako da ta razcepljenost krepi »klerikalni« tabor. Toda to tarnanje je čisto brez podlage, ker nihče ni tako mnogo koristil »klerikalcem«, ko tisti, ki je kompromitiral napredno misel, ki je dal SLS orožje, da je agitirala proti »napredni« stranki vsled njene reakcionarnosti.

Tabor napredne slovenske fronte pa je nujen, ali pa bo obveljal tabor SLS kot edini predstavnik slovenske fronte.

Z ustanovitvijo »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva, je napredni tabor slovenske fronte ustvarjen. Ni še popolen, toda že tako močan in tako zdrav, da je že danes več ko jedro res napredne in res slovenske fronte. Postati pravi tabor, to je in to mora biti cilj novoustanovljene Zveze in da bo ta cilj dosežen, mora biti stremljenje vse napredne politike.

SKS in SRS se tega cilja zavedata, treba, da se ga zaveda tudi slovenska inteligenca, ker šele z njenim sodelovanjem z »Zvezo slovenskega kmetskega ljudstva« bo napredni tabor slovenske fronte — perfekten.

Vodstvo radikalne stranke prevzame poseben direktorij.

Beograd, 25. junija. Danes dopoldne ob 11. se vrši seja verifikacijskega odbora, na kateri bo sprejeto in podpisano poročilo o verifikaciji anketiranih mandatov in nato izročeno skupščini. Verifikacija se bo vršila v soboto, namreč na drugi seji skupščine.

Včeraj so bile važne avdijence. V dvoru so bili: Aca Stanojević, Pavle Radić in Pribičević. Min. predsednika Pašića so včeraj posetili: Ljuba Živković, predsednik nar. skupščine Marko Trifković in radikalni prvak Aca. Stanojević, ki je pred nekaj dnevi prišel v Beograd, ker je situacija nad vse napeta. Bivanje Ace Stanojevića v Beogradu smatrajo politični krogi za zelo pomembno in njegova včerajšnja avdijenca v dvoru je izzvala veliko zanimanje, ker je znano, da v zadnjem času svojega bivanja v Srbiji je Aca Stanojević preiskoval razpoloženje ljudstva glede sporazuma. Utis, katerega je dobil g. Aca Stanojević, je ta, da srbski narod nima ničesar proti sporazumu, marveč ga nasprotno zelo radostno pozdravlja ker si želi ureditev normalnih odnošajev med Srbi in Hrvati. G. Aca Stanojević je govoril v tem smislu tudi pri kroni in pri samem Pašiću.

Govori se, da bo v Pašićevi odsotnosti, ako bo slednji mogel potovati v inozemstvo, prevzel vodstvo poseben direktorij, v katerem bo Pašića nadomestoval kot predsednik izvršnega odbora Aca Stanojević; dalje, bo vstopil v ta direktorij Ljuba Jovanović kot podpredsednik in Ljuba Živković kot predsednik radikalnega kluba. S strani vladnih članov bodo v direktorij vstopili: Uzunović, Srskić, Marko Trifković, tako da bodo v direktoriju zastopane vse tri struje radikalov. Dalje se govori, da bo v Pašićevi odsotnosti šef vlade Marko Trifković, ki bo moral v tem slučaju podati ostavko na mesto predsednika skupščine in vstopiti v kabinet, verjetno tudi kot minister brez portfelja. V tem svojstvu pa bi bil Trifković podpredsednik vlade.

Kdo bo potem imenovan za predsednika skupščine, ni znano.

O posetu Nj. V. kralja pri Pašiću se govori, da je imel kralj s Pašićem čisto političen govor o splošni notranji politični situaciji. Kot rezultat tega sestanka povdarjajo, da bo Pašić pooblastil službene pogajalce, ki bodo z radićevci nadaljevali delo na sporazumu.

Pred razščiščenjem odnošajev v ‚nacijonalnem' bloku.

Beograd, 25. junija. V vladi sami so se pričeli čistiti odnošaji. Dosedaj so radikali že večkrat direktno ali indirektno dali vedeti samostojnim demokratom, naj se umaknejo s svojega položaja, ker so ovira sporazumu. Samostojni demokrati pa vztrajajo uporno na svojem prejšnjem položaju misleč, da bodo uspeli z intrigami in preprečili vsako novo kombinacijo. V njihovih vrstah (SDS) se opaža že dalje časa nerazpoloženje napram dejanskemu razvoju politike. Tako trdijo na dobro informiranem mestu, česar pa celo sama SDS ne demantira, da so samostojni demokrati že večkrat razpravljali o situaciji in da so zavzeli stališče, naj se zahteva v vladi in od radikalov, da se situacija razčisti. Samostojni demokrati hočejo s tem formalno prisiliti politične prvake radikalne stranke, da se jasno izrazijo o politiki sporazuma in da se definitivno urede odnošaji med radikali in SDS. Pri samostojnih demokratih obstoji celo predlog, o katerem pravijo, da ga je postavil sam dr. Žerjav, naj se z deklaracijo izzove kriza kabineta. Ta predlog pa ni našel odobravanja pri Pribičeviću. Politični krogi so včeraj izjavljali, da se nahajamo v končni fazi sporazuma in da si morajo samostojni demokrati pravočasno ustvariti orientacijo ali pa izvajati logične konsekvence. Po vseh teh razgovorih moremo pričakovati takoj po verifikaciji važnih dogodkov.

TUDI RUMUNSKA KRALJEVA DVOJICA PRIDE NA BLED.

Beograd, 25. junija. Nj. V. kralj in kraljica s prestolonaslednikom so odpotovali na Bled. Sinoči so se sestali v Vinkovcih z rumunsko kraljevo dvojico, ki tudi potuje na Bled. Rumunska kraljeva dvojica ostane na Bledu do 28. t. m. in potuje nato v Pariz. Nj. V. kralj bo ostal še nekaj dni na Bledu in bo na podlagi situacije odpotoval v Beograd, ali pa na svečano potovanje po Dalmaciji.

POGAJANJA Z RUMUNSKO DELEGACIJO.

Beograd, 25. junija. Včeraj se je vršila plenarna konferenca med našo in rumunsko delegacijo. Predsedoval je dr. Ninčić. Na seji so bila končana pogajanja glede prometa pri Železnih vratih. Danes bo redigiran tekst sporazuma o organizaciji tehnične in administrativne službe. Ta predlog bo morala sprejeti še mednarodna donavska komisija, ki se sestane danes v Bratislavi.

Zadnje intrige.

Zagreb, 25. junija. Včeraj so bili interniranci iznenadeni z novo odredbo policije, da mora odsedaj naprej vsakemu razgovoru posetnika prisostvovati poleg stražnika tudi detektiv. Poleg tega je bila internirancem odvzeta ugodnost, da smejo popoldne sprejemati svojce. Iste korake je podvzela policija pri dr. Mačeku, ki leži kakor znano bolan na svojem domu.

Zagreb, 25. junija. Včeraj je policija izvršila preiskavo na domu g. Josipa Košutića. Kakor izgleda, išče policija vedno novih dokumentov.

NASPROTUJOČE SI VESTI O ZDRAVSTVENEM STANJU PAŠIĆA.

Beograd, 25. junija. Sinoči so se v skupščini razširile vesti o težkem zdravstvenem stanju g. Pašića. Politični krogi tolmačijo te vesti na ta način, da je Aca Stanojević o priliki njegove avdijence svetoval Pašiću daljši odmor, česar pa Pašić ni hotel sprejeti. Službeno se o zdravstvenem stanju g. Pašića ničesar ne poroča. Iz njegove bližnje okolice doznavamo, da je bilo Pašiću včeraj nekaj bolje. Sinoči sta bila pri Pašiću Ljuba Živković in Aca Stanojević.

Nekateri sinočnji listi beležijo izjave Pavla Radića o njegovi avdijenci v dvoru, češ da je Pavle Radić dobil od strani krone izjave, ki so za sporazum zelo ugodne. Pavle Radić odločno demantira vse te vesti kot neosnovane in brez vsake podlage, ker on sploh nima navade dajati kake informacije o svojih avdijencah.

REPRESALIJE NAŠE VLADE PROTI BOLGARSKI.

Beograd, 25. junija. V zvezi s sklepom vlade o represalijah proti Bolgarski, je posetil včeraj bolgarski poslanik Vakarevski pomočnika zun. min. Markovića. Sinoči je bilo izdano sledeče poročilo: »Ker so bolgarske oblasti aretirale nekoliko naših državljanov v Sofiji, toda kraljevsko poslaništvo v Sofiji ni moglo rednim diplomatičnim potom doznati vzrok aretacije, je bila kraljevskemu poslaništvu v Sofiji izdana naredba, da do nadaljnega ustavi vidiranje bolg. potnih listov. Vse ostale vesti o drugih korakih kraljevske vlade ne odgovarjajo resnici.«

SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 25. junija. Na popoldanski seji finančnega odbora se je nadaljevala debata o dvanajstinah. Govorila sta **Pušenjak** in **Lorković**. Slednji je ostro napadel vlado, ker proračun še ni sestavljen. Smatra, da je tako postopanje protiustavno. Zahteva pojasnila o sklepnih računih in vprašuje, zakaj končni računi niso gotovi. Govori dalje proti velikim postavkam za upokojene uradnike. Te postavke so dokaz, da je bilo upokojeno veliko število mlajših moči. Danes dopoldne se debata nadaljuje.

RAZKOL V »SRNAO«.

Beograd, 25. junija. V organizaciji Srnao je lahko opaziti že dalj časa dve struji in to: prva — zmerna, ki je za sporazum (Srbijanci, Vojvodinci), in druga, ki se je postavila na čisto velesrbsko linijo (bosanski srnaovci). Med obema skupinama je prišlo do velikega prepira. Velikosrbi se zbirajo okoli »Balkana«, ostali pa okoli »Srbske straže« in »Otadžbine«. Upravnik zadnjih dveh listov je Milan Stepanović, radikalni poslanec. Omladina okoli »Srbske straže« je proti sklicanju kongresa, da se spor ne bi še povečal.

Skupen nastop SKS in SRS.

Potrebo skupnega nastopa vsega kmetskega ljudstva smo opetovano naglasili in jo propagirali. Zato moramo samo z zadoščenjem pozdravljati proglas, ki je izšel v včerajšnjem »Kmetijskem listu« in ki naznanja ustanovitev »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva«.

Ker smo uverjeni, da je ta proglas za političen razvoj slovenskega naroda največjega pomena in da bo slovenska politika na leta dolgo pod njenim vplivom, ga objavljamo v celoti. To pa storimo tudi zato, da onemogočimo mladinom, da bi špekulirali na neinformiranost slovenske javnosti in potvarjali dejstva.

Proglas se glasi:

VSEMU SLOVENSKEMU NARODU, ZLASTI VSEMU KMETSKEMU LJUDSTVU!

Kulturno-politične in gospodarsko-socijalne razmere, v katerih živi naše kmetsko ljudstvo, obrtniški in delavski stan in naša inteligenca, z eno besedo ves narod slovenski, kličejo na samopomočno delo v namenu, da se dosežejo človeka in naroda dostojni življenjski pogoji za vse, ki z delom rok in uma ustvarjajo vso kulturo, pravico in svobodo.

Sedanja politična razcepljenost Slovencev je vsemu našemu ljudstvu samo škodovala. Toda končno mora ljudstvo spoznati, da ima svojo duševnost, namreč svoje narodne in politične težnje, svoje enotne duševne in materijelne interese. Ker pa smo mi Slovenci maloštevilni, je potrebno, da si poiščemo mogočnih in zanesljivih zaveznikov tudi izven mej naše ožje domovine in sicer takšnih z enakim mišljenjem in enakimi interesi, da ramo ob rami z dobro premišljenim in odločnim delom dosežemo skupne cilje. Ti cilji so za nas življenskega pomena. Če bi jih ne dosegli — kar je nemogoče — prenehali bi živeti kot narod in ljudje v polnem pomenu besede. Ta naš zaveznik je ves kmetski narod hrvatski, ki je neposreden naš sosed od Prekmurja do Kvarnera in s katerim živimo 13 stoletij v prijateljstvu. Nadaljnji naš cilj pa je to veliko in močno zvezo s hrvatskim narodom spopolniti in podkrepiti še z zvezo kmetskega naroda srbskega, ki istotako stremi po bratskem sporazum vseh in v vsem.

Za dosego teh ciljev sklenile ste Samostojna kmetijska stranka in Slovenska republikanska stranka, da ostaneta sicer obe ti dve kmetski stranki samoupravni, v svrho doseganja skupnih ciljev pa ustanovite zvezo, ki se imenuje

»ZVEZA SLOVENSKEGA KMETSKEGA LJUDSTVA«.

Zveza slovenskega kmetskega ljudstva je pokret, ki na temelju prirodnih in zgodovinskih dejstev zasleduje kulturno-politične in gospodarsko-socijalne smotre Slovencev. Zato poudarja vse, kar tvori bistvo nepokvarjenega slovenskega človeka, njegov jezik, njegovo verstvo, njegov način življenja, njegovo čustvovanje ter njegovo sveto pravico samoodločevanja v vseh svojih kulturno-političnih in gospodarsko-socijalnih vprašanjih.

Uvidevajoč in priznavajoč, da vsa dosedanja politika vseh slovenskih strank od leta 1918 dalje ni prinesla slovenskemu narodu ne veljave, ne ugleda, ne spoštovanja pri Srbih, a tudi ne potrebnega nam zaupanja pri Hrvatih, mora biti glavni namen naše zveze, da se storjene napake popravijo in njihove posledice ozdravijo, za bodoče pa postavi zdrav temelj resnične slovenske politike, ki bo ob varovanju našega koristila in krepila skupnost.

Slovenski kmetski narod! To je edina pot, ki vede do Tvoje gospodarske in politične svobode. In tudi edina pot, ki more dovesti do pravne in parlamentarne države v duhu kmetske demokracije, svobode in pravice.

Naj živi svoboda in napredek slovenskega kmetskega naroda!

Naj živi kmetska demokracija!

Za SKS: **Ivan Pipan.** **Za SRS:** **Albin Prepeluh.**

Za »Zvezo slovenskega kmetskega ljudstva«:

Ivan Pucelj, narodni poslanec. Andrej Kelemina, narodni poslanec.

Splošna načela „Zveze slov. kmet. ljudstva“.

V izpolnilo proglasa objavljamo še sledeči članek iz »Kmetijskega lista.

»Zveza slovenskega kmetskega ljudstva« je politična organizacija, ki na temelju prirodnih in zgodovinskih dejstev zasleduje kulturno-politične in gospodarsko - socijalne smotre.

Zato povdarja vse, kar tvori bistvo nepokvarjenega slovenskega malega človeka; njegov jezik, njegovo verstvo, njegov način življenja in njegovo čustvovanje. Poleg tega se oziramo zlasti na njegovo gospodarsko in socijalno življenje, ki kaže, da smo Slovenci kmečki in delavski narod.

Zahtevamo zakonodajno samoupravo naroda na njegovem področju. Narod bodi izvor in nosilec vse politične in gospodarske moči, ker je suveren. Ta njegova suverenost naj se uveljavi v vsem družabnem življenju.

Slovenija je po svoji ogromni večini kmečka, nekoliko tudi obrtniška in delavska. Zato naj bo tudi vsa zakonodajna in javnoupravna organizacija po občinah, okrajih in okrožjih v skladu s potrebami in koristmi tega prebivalstva. Smoter države v tem pogledu bodi: čim največ kmetskih gospodarstev s kolikor mogoče zadružno produkcijo. Ta se naj naslanja na domačo obrt in industrijo, od katerih je odvisno gosp. prospevanje naše ožje domovine. Industrija in prometna sredstva, ki služijo splošni blaginji, naj stopnjevaje prehajajo v last celokupne družbe, oziroma zadrug. Na družbo gledamo s stališča kmeta, obrtnika in delavca, katerim se morajo prilagoditi izobraženci. Ti naj bodo v službi naroda, ne pa narod predmet njihovega izkoriščanja in špekulacije. Prebivalstvu naj se dopusti, da se samoupravno organizira, a pri političnih vprašanjih, ki zadevajo ves narod, odločaj prebivalstvo po svobodnem glasovanju.

Smo za miren sporazum v vseh mednarodnih sporih in bratsko sožitje zlasti vseh slovanskih narodov.

Ljudstvo je suvereno, to se pravi popolnoma neodvisno pri vseh odločitvah. Po načelih demokracije naj vedno in povsod velja volja ljudstva, odnosno njegovih izvoljenih zastopnikov. V Sloveniji ima podeželsko ljudstvo tudi pravico odločevati v njej.

V socijalnem pogledu postavljamo za cilj naših stremljenj in teženj najvišje družabno načelo, ki je: **Vsakdo imej pravico do vseh sadov in polne vrednosti svojega dela in pridnosti.** Podlaga vsega socijalnega življenja bodi družina, ki je prvi činitelj dela in omike. Temelj našega narodnega gospodarstva je pa kmetijstvo. Državni, cerkveni in veleposestniški gozdovi naj preidejo v last delavnega ljudstva. Izvede naj se agrarna reforma po načelu: zemlja naj bode last tistega, ki jo obdeluje. Izvzamejo naj se le tista posestva, ki so namenjena poljedelskim šolam, zadružnemu gospodarstvu ter agrarnim industrijam. — Država naj pospešuje kmetijstvo in obrtnijo s cenenimi državnimi krediti na zadružnem temelju.

Trgovina bodi prosta v okviru zakonov. V pogledu industrijskega delavstva smo za to, da se delovno pravo spravi v sklad z zahtevami mednarodnega strokovnega delavskega gibanja.

V kulturnem oziru je »Zveza slovenskega kmetskega ljudstva« svobodoljubna, črpajoča vse smernice svojega političnega, gospodarskega, socijalnega in kulturnega udejstvovanja naravnost iz naroda, kateremu služi. Odklanjati mora zato vsako sodelovanje s takimi političnimi ali socijalnimi skupinami, ki so kakorkoli podvržene tujim vplivom in vodstvom. Verstvo našega naroda je temelj moralne kulture. Vsa veroizpovedanja naj bodo prosta.

V pogledu politične uprave povdarja »Zveza slovenskega kmetskega ljudstva«, da ista ne odgovarja duhu našega časa in demokratičnim stremljenjem ljudstva, ker je zastarela in birokratična, zato tudi nesposobna za ustvarjajoče in organizatorično delo. Na njeno mesto naj stopi gospodarska in kulturna uprava, ki jo vodijo voljeni ljudski zastopniki. V pogledu javnih bremen smo za njihovo popolno izenačbo in zahtevamo, da se socijalno pravično razdele v tem smislu, da se zaščiti gospodarsko slabejše.

Painlevé o Maroku.

Na zadnji seji francoske zbornice je imel Painlevé o maroških dogodkih velik govor, v katerem je blesteče opravičil postopanje francoske vlade. Painlevé je govoril:

»Apeliram na vse kolege, razven na eno frakcijo te zbornice. Vprašam jih, če bi ne bili storili ravno tako, kakor je storila vlada. Če se ne bi to zgodilo, bi bila izbruhnila v severni Afriki revolucija in ljudstvo bi bilo prepuščeno masakru. So ljudje, ki nam očitajo, da se nismo začeli pogajati z Abdelkrimom ter, da nismo storili ničesar za mir. Mi ne moremo razpolagati s španskim teritorijem. Toda premirje je mogoče z Abdelkrimom. Od prvih sovražnosti dobivamo vsak teden informacije, da je tudi Abdelkrim spoznal naše miroljubne namene.«

Toda v Maroku ne smejo misliti, da hoče Francija mir, ker se noče bojevati.

Komunisti Abdelkrimovi zavezniki.

»Ne mislite, da avanturisti vseh dežel, ki se bore za Abdelkrima, delajo to iz človekoljubja. Treba je prepričati Abdelkrima, da ne more pričakovati nič dobrega od nadaljevanja vojne. Rabiti hočem samo take besede, ki so vredne Francije, ki, naj se reče, kar se hoče, predstavlja civilizacijo v Maroku.

Kaj hoče Abdelkrim? Dosedaj je pokazal jako malo volje za mir. Zdi se, da svojih grandioznih ambicij nikakor ni opustil. Dokumenti, najdeni pri ujetnikih, to dokazujejo!«

Painlevé prečita manifest, najden pri nekem poročniku Abdelkrima; pismo Abdelkrimovo enemu svojih pristašev in slednjič pismo, ki je bilo namenjeno, da se čita po vseh tržiščih. Iz vseh teh dokumentov zveni poziv na sveto vojsko in upanje, da bo Abdelkrim zavzel Fez.

Painlevé čita nato vrsto dokumentov, ki dokazujejo razsežno mrežo komunistične propagande, popolnoma soglašajoče z Moskvo, med tremi komunističnimi sekcijami Francije in Abdelkrimom. Cilj te propagande je, da se pripravi francoske čete do tega, da bi dezertirale. Nato čita brzojavko komunističnega poslanca Doriota, naslovljeno na poveljnika Ruafov, ki jo je kvalificirati kot čin izdajalstva. Painlevé obžaluje srdito kampanjo, ki jo vodi komunistična »Humanité« zato, da bi se potegnile čete sovražniku na ljubo iz Maroka. Našteje razne incidente in štrajke v lukah ter posledice, ki so jih imele. Čita indignirani zbornici članek poslanca-dezerterja Martya, ki pozivlja francoske vojake, da objamejo sovražne vojake. »Če bi bili mi v kaki drugi deželi,« — pravi Painlevé ter aludira na Rusijo, — »dobro vem, da bi se podvzele zoper taka dejanja hitre in energične mere. Vlada bo storila vso svojo dolžnost. Francija je kulturna dežela. V kulturnih deželah pa velja princip, da je treba rešpektirati pravičnost.«

Temperamenten apel na socialiste.

Obračam se do komunistov ter jim povem, da gre v tem trenutku za boj med svobodo in zatiranjem. Evropa, ki je duh sveta, se noče pustiti zatirati od barbarstva. Obračam se na one naše prijatelje, ki zastopajo delavstvo. Poznam njihovo vznemirjenje radi maroške zadeve. Siguren sem, da v danih okoliščinah, ko gre za civilizatorično delo, ne boste zapustili vlade, vi Marquette, niti vi Boncour, sinovi Jauresovi.«

Spričo tega važnega nacionalnega problema je treba **nacionalnega glasovanja.** In zato se obračam na mlajše brate Jauresove in Guezdove. Mojim besedam se ne sme pripisovati nobenega strankarsko-političnega namena: »Gre za nacionalno vprašanje: Vsi hočemo mir. Da pa bo mogoče priti čimpreje do tega miru, mora biti Francija edina. Ne čudite se, da se obračam posebno na one, ki reprezentirajo delavsko prebivalstvo. In s tem, da se obračam na ta del zbornice (pokaže na socialiste), ki predstavlja nemirno mnenje, skušam doseči to, da prodre moje prepričanje v duh množic. Pravim vam: Dolgo časa smo se skupaj borili in moremo se v gotovih vprašanjih ločiti, toda v tem nacionalnem vprašanju niso mogoče nobene divergence vidikov. Pri tej priliki, ko je civilizacija zvezana z nacionalnimi interesi, vas prosim, da se ne ločite od nas, da se ne ločite od naroda.«

Ko je Painlevé končal, je sledilo dolgotrajno in burno ploskanje v centru, na levici in na desnici.

Pretep v auli.

Po približno polurnem odmoru se je začela seja zopet ob 17.30 in pričela se je debata o interpelacijah komunistov Doriota in Berthona.

»Mi smo za rusko revolucijo — vzklikne Doriot — zoper vašo zapadno in kapitalistično civilizacijo in trdimo, da more napraviti konec nacionalnim vojnam samo razredni boj!«

V tem trenutku je planil polkovnik Picot, vojni invalid, proti odru. Grozeče je dvignil pest proti Doriotu ter ga hotel udariti. Komunistični poslanec zgrabi Picota za vrat. Neki zbornični sluga skoči vmes ter ju skuša ločiti. Sledi metež. Končno razdruži nasprotnika kvestor Barthe. V auli nastane tumult. Komunisti se pretepajo s pestmi s poslanci desnice. Predsednik odgodi sejo.

Vsled komunističnih izzivanj pride do ponovne prekinitve seje in do nad vse burnih prizorov.

510 glasov proti 30.

Ob 12.20 se začne nočna seja. Drugi komunistični interpelant zahteva od vlade pojasnil o pregovorih s Španско, glede blokade Rifa in glede Malvyjeve misije. Malvy odgovori z mehemenco: »Ni res, da bi se Francozi borili v Maroku zato, da bi zasedli Rif ter ga odstopili nato Španiji.«

Mironard, poslanec iz Constantine, protestira v imenu Francoske Afrike ogorčeno zoper obnašanje komunistov.

Nato prizna Renaudel v imenu skupine socialistov, da je dober del dokumentov, ki jih je predložil Painlevé, jako velike važnosti. Govornik zahteva od predsednika ministrskega sveta natančnejših pojasnil. Painlevé pravi, da razume Renaudelove skrbi glede miru in pregovorov s Španско. Nato razloži, v kakih okoliščinah se izvaja suverenost sultana nad španско cono ter izjavi, da ne ovira nič, da bi se upoštevale ponudbe Ruafov za mir, — samo da zasigurajo procvit dežele — ter dostavi, da bo velikodušna Francija storila vse, da omogoči marljivemu prebivalstvu mirno življenje.

Pri glasovanju izreče zbornica vladi zaupnico s 510 glasovi proti 30.

Politične vesti.

= **Znaki nove dobe.** Slave pehotnega polka v Sisku se je oficielno, v velikem številu in s svojo godbo udeležil tudi Hrvatski Sokol. Slava je dobila vsled tega poseben pomen. Sisački polk praznuje svojo slavo na dan zmage Hrvatov nad Turki v bitki pri Sisku leta 1593. Komandant sisačkega polka, g. polkovnik Milošević, je porabil to priliko, da se je spominjal junaštva Hrvatov in njih zaslug za osvobojenje Hrvatske in vse Evrope od turške nevarnosti. Na banketu se je v mnogih napitnicah proslavljalo srbsko-hrvatska junaštva in ko je komisar Auer, Pribičevićev pristaš, pretirano govoril le o srbski vojski, ga je zavrnil divizijski general z besedami: Moram popraviti nekatere napake in netočnosti v govoru gosp. predgovornika. **Ne srbska vojska, temveč vojska Hrvatov. Srbov in Slovencev nas je osvobodila. Polki, katere sem jaz vodil, so bili polni poleg Srbov tudi Hrvatov in Slovencev. Jugoslovenske legije, v katerih so bili i Srbi i Hrvati i Slovenci, so se borile in prebile solunsko fronto.** Besede generala so izzvale nepopisno navdušenje in jugoslovenska enotnost je bila manifestirana na sijajen način. Na ljudski veselici so zaplesali Hrvati in Srbi kolo in bratstvo našega naroda se je manifestantno poudarilo. — Počasi, toda stalno zmaguje jugoslovenska misel in vse intrige njenih nasprotnikov so samo dokaz — strahu njenih izdajalcev. Nova doba je na obzorju, prvi njeni žarki že ogrevajo jugoslovenski narod.

= **»Večnaja vam pamjat, gospodi novinari«.** Ko je končal dr. Srskić svoj žalosten govor v obrambo reakcionarnega tiskovnega zakona, se je obrnil poslanec Behmen k novinarjem in jim zaklical: »Večnaja vam pamjat, gospodi novinarji!« — Teh pet besed je narodilo močnejši efekt, kot ves govor dr. Srskića, ker je pravilno ocenilo zmisel in namen tiskovnega zakona.

= **»Kmetski list«, glasilo »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva«.** »Kmetijski list« poroča, da se v zmislu medstrankarskega dogovora spojita »Kmetijski list« in »Slovenski Republikanec« v skupno glasilo »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva«, ki se bo imenovalo »Kmetski list«. — To koncentracijo časopisja je le pozdraviti.

= **»Mali vseznalec«.** Popoldansko glasilo dr. Žerjava poroča, da bo »Narodni Dnevnik« glasilo nove »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva« in da prenehata izhajati tako »Kmetijski list«, ko tudi »Slov. Republikanec«. Kako je s »Kmetijskim listom« in »Slov. Republikancem«, je razvidno iz zgornje notice. Glede »Narodnega Dnevnika« pa izjavljamo: »Narodni Dnevnik« ostane slej ko prej absolutno neodvisen list, ki ni in ne misli postati glasilo nobene politične stranke in tudi na novo ustanovljene ZSKL ne. Nikakor pa ne skrivamo, da spremljamo pokret naprednih kmetov s simpatijami, ker je to zdrav pokret, ki bo splošnosti samo koristil. »Slovenskemu Narodu« je pač pridržana čast, da je še vedno, kadar je omenil »Narodni Dnevnik«, napisal laž in neresnico. Menda je to edina doslednost, ki je še ostala listu plemenitega Wolkensteina.

= **Mednarodni kmetijski kongres v Varšavi.** V nedeljo je bil otvorjen v Varšavi v dvorani Filharmonije 12. mednarodni kmetijski kongres. Otvoritve kongresa so se med drugimi udeležili predsednik poljske republike, kmetijski ministri Poljske, Češkoslovaške in Avstrije, številni zastopniki agrarnih strank in novinarstva. Zastopnik mednarodne kmetijske komisije markiz de Voque (Francija) je prisrčno pozdravil kongres, na kar je bilo izvoljeno častno predsedništvo, obstoječe iz poljskega kmetijskega ministra Hodže in avstrijskega poljedelskega ministra Buchinger-a. Nato je pozdravil kongres z daljšim govorom poljski minister Janicky. Za Češkoslovaško je pozdravil kongres minister Hodža, ki je povdaril, da kmetijstvo nikakor ne izločuje skupnega dela z industrijo. Glavna naloga kmetijstva je, da skrbi za znanstveni in tehnični napredek kmetijstva, da se doseže večja produkcija ne z razširjenjem kmetijstva, temveč z boljšim obdelovanjem zemlje. Končno je povdaril, da ni kmetijstvo niti najmanje v nasprotju z mislijo mednarodnega miru, temveč nasprotno njen najbolj vnet propagator. Ko so govorili še drugi zastopniki, je bila seja zaključena in pričele so delovati posamezne sekcije.

= **»Mandati se verificirajo, pogajanja se pospešujejo.«** Pod tem naslovom poroča dobro informirana »Politika« sledeče: »Potem ko bodo verificirani mandati HSS, se je trdilo v obveščenih krogih, da se bodo dogodki razvijali s hitrejšim tempom. Po zatrdilu teh informiranih krogov, se prično takoj po verifikaciji mandatov oficielna pogajanja med radikali in radićevci. Pogajanja se bodo vodila javno in bo o rezultatu pogajanj sestavljen poseben protokol, ki bo objavljen. Pri tej priliki bo objavljen tudi neki zelo važen dokument, ki se nanaša na Radića in ki se dosedaj čuva v največji tajnosti. Kar se tiče radićevcev, se je včeraj trdilo, da ne stavijo nobenih pogojev niti glede števila portfeljev in niti glede njih vrste. »Politika« pravi nato, da dr. Trumbić, dr. Bazala, dr. Lorković in dr. Zanić ne bi šli v slučaju sporazuma med radićevci in radikali z radićevci. Ta vest pa ne bo čisto točna.

= **Zjedinjenje demokratske stranke.** »Politika« poroča: »Ne sme izgubiti iz oči, da se med demokrati obeh kril pojavlja želja, da bi g. Pribičević sam odstopil in dal tako možnost, da se obe krili demokratske stranke zopet združite, pri čemur bi odpadlo le neznatno število poslancev, ki bi se pridružili radikalni stranki.«

= **Bolgarski atentatorji.** Beograjska policija je prestregla neko pismo bolgarskega študenta Stanislava Todorova na Dunaju. To pismo je bilo naslovljeno na nekega bolgarskega študenta v Beogradu in je vsebovalo zanimiva odkritja o atentatorici Karnicin, ki je ubila vojvodo Panico. Iz pisma je razvidno, da je bila Karnicin že leta 1924 v Beogradu z namenom, da ubije Obova. Ker ji je beograjska policija prišla na sled, je Karnicin pobegnila. Tudi svoje druge naloge, da bi dobila imena onih Bolgarov, ki pomagajo beograjski policiji, ni mogla izvršiti. Zanimivo je tudi to, da piše zagovornik Karnicin preiskovalnim sodnikom grozilna pisma, če bi izvedli strogo objektivno preiskavo.

= **Položaj na Kitajskem** se v podrobnostih menja sicer že štiri tedne, toda v glavnem je ostal enako napet. Stavkovno gibanje se dalje širi po vsej ogromni državi. Radikalni elementi v Šangaju so zopet postali močnejši in nameravana otvoritev trgovin in podjetij je morala izostati. Stavkujoči, ki so dobili nove denarne podpore, so uprizorili vnovič velikanske demonstracije. Sicer pa vlada v Šangaju mir. V pristanišče je dospela nova zavezniška bojna ladja. — V Haukovu, kjer je bil dosedaj mir, je izbruhnila splošna stavka. Ker je situacija vedno bolj napeta so bili Evropejci pozvani, da stvorijo dobrovoljske čete. Mestna uprava je razpisala nagrado v znesku 250 dolarjev za one, ki bi prijeli in naznanili glavne hujskače. — Po pekinških vesteh so se obrnili univerzitetni profesorji na papeža, da bi se zavzel za Kitajce. Iz Vatikana je prišel odgovor, v katerem se izražajo simpatije katoliške cerkve do kitajskega naroda in obžalovanje nad prelito krvjo. Vatikan upa, da pride skoraj do pomirjenja. — V Kantonu je bil ustreljen blagajnik japonske boltnice. Vsi Japonci so bili pozvani, da se presele v evropski del mesta. — V Hongkongu je nenadoma izbruhnila stavka, ki je bila tajno in dobro pripravljena. Angleži so vsled nje v precejšnji nepriliki.

Prosveta.

PEVSKA SLAVNOST V LITIJI.

V nedeljo je praznovalo pevsko društvo »Lipa« v Litiji 40letnico svojega obstoja. Trg je bil ves v zastavah. Na dopoldanskem zborovanju, katerega so se udeležili člani društva »Lipa« in zastopniki pevskih društev iz Ljubljane, Kranja, Kamnika, Trbovelj, Šmartna pri Litiji je društveni predsednik g. nadzornik Bezeljak očrtal delovanje »Lipe« od ustanovitve do danes, nakar so čestitali jubilantu odposlanci bratskih društev. V imenu Zveze slov. pevskih zborov in »Ljubljanskega Zvona« je govoril pevovodja g. Zorko Prelovec, za »Glasbeno Matico« g. Silvan Pečenko, za »Liro« g. Cimperman, za »Slogo« g. Premelč, za pevski zbor Narodne čitalnice v Kranju g. Rus, za Šmartinski Zvon g. Tomazin. »Lipa« je ob tej priliki odlikovala s častnim članstvom predsednika Bezeljaka, pevovodjo Jereba in pevca Kokliča, ki je redni član društva vseh 40 let. — Pri popoldanskih vlakih, s katerimi sta dospela pevski zbor »Slavca« in trboveljskega »Zvona« se je vršil slavnostni sprejem gostov na kolodvoru. Vse udeležence je pozdravil g. Bezeljak, za pozdrav se je zahvalil g. Dražil, na kar se je razvila povorka z godbo iz Zidanega mosta na čelu. Tu so sledile zastave »Slavca«, »Ljubljanskega Zvona«, »Lire« in Šmartinskega »Zvona«. Za zastavami je korakalo zastopstvo »Zveze«, skladatelj Emil Adamič ter zastopniki društev in pevovodje, za njimi pa člani in članice vseh društev. Pri slavoloku v trgu se je sprevod ustavil. Belo oblečene deklice so došle goste obsipale s cvetkami in jih pozdravljale. Na veseličnem prostoru, na senčnatem vrtu g. Svetčeve se je nato vršilo slovesno razvitje novega prapora »Lipe« in zabijanje žebljev. Zastavi je kumovala ga. Anči Jerebova. — Popoldne pa so društva odšla na pokopališče, skupni moški zbori so pod vodstvom g. Petra Jereba zapeli dve nagrobnici, predsednik »Lipe« g. Bezeljak pa se je v lepem govoru spomnil umrlih članov in podpornikov društva. — Ob štirih se je začela veselica s koncertom. Pela so društva: »Lipa« iz Litije, »Zvon« iz Šmartna, »Slavec« iz Ljubljane, »Zvon« iz Trbovelj in »Sloga« iz Ljubljane. Vsi nastopi so bili dostojni, nekateri presenetljivo dobro. Moramo konstatirati, da društva po deželi zelo napredujejo. Koncert so zaključili skupni zbori pod vodstvom Zveznega pevovodje g. Z. Prelovca. — Pozneje pa se je razvila animirana zabava s plesom, ki je trajala ves večer. Ko čestitamo »Lipi« k 40letnici, ji želimo krepkega razmaha tudi v bodoče. Nedeljski pevski praznik v Litiji je bil dokaz, pridnosti in vestnosti naših pevskih zborov.

SPORED II. JAVNE PRODUKCIJE GOJENCEV KONSERVATORIJA GLASBENE MATICE V LJUBLJANI,

ki se vrši danes v četrtek, 25. ob pol 8. uri v Filharmonični dvorani: Komzak: Narodna pesmica in pravljica ter Haydn: Otroška simfonija. Igra šolski orkester pod vodstvom prof. Jeraja. Čajkovski: Arija Jeletskega iz opere Pikova dama. Poje dr. Groyer Friderik. Novak V. A.: Spominski list, Göens: Scherzov. Igra na gosli Šusteršič Vinko. Ravnik: Vasovalec, Lajovic: Ah, kako prešla mi je mladost. Poje Benedik Stanko. Skrjabin: Preludij (samo za levico) in Bortkijewitz: Nevihta. Igra na klavir Orel Vladka. 6. Čajkovski: Arioso iz opere Jolanta. Poje Asejeva Marija. 7. Suk: Ko je mamica še deklica. Novak: Intimna barkarola. Igra na klavir Novakovič Božica. Mozart: Arija kraljice noči iz opere Čarobna piščal. Poje Kocuvan Franja. Chopin: Varijacije v b-duru. Igra Vogelnik Marica. Solopevce spremljajo na klavirju konservatoristke Čop Milica, Valjalo Marta in Zarnik Zora.

Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Vstop dovoljen le proti sporedu, ki se dobiva v pisarni Glasbene Matice od 9.—12. ure in od 3.—6. popoldne ter od 7. ure dalje v veži Filharmonične družbe. Mladini pod 14 letom je vstop prepovedan.

REPERTOIRE GOSTOVANJA ČLANOV LJUBLJANSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA V SLOVENIJI.

Murska Sobota, 24. junija ob 8. uri zvečer — »Misel«.

Murska Sobota, 24. junija ob 3. uri popoldne — »Scampolo«.

Murska Sobota, 25. junija ob 8. uri zvečer — »Vdova Rošlinska«.

Murska Sobota, 26. junija ob 8. uri zvečer — »Mladost«.

Gornja Radgona, 27. junija ob 8. uri zvečer — »Golgota«.

Šoštanj, 28. junija ob 8. uri zvečer — »Golgota«.

Šoštanj, 29. junija ob 8. uri zvečer — »Mladost«.

Slovenjgradec, 29. junija ob 3. uri popoldne — »Scampolo«.

Slovenjgradec, 30. junija ob 8. uri zvečer — »Faun«.

Občni zbor pevskega zbora »Glasbene Matice« v Ljubljani se vrši v petek dne 26. t. m. ob 20. uri v pevski dvorani »Glasbene Matice«, Vegova ulica 6/II. — Ob 19. uri odborova seja. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« koncertira v soboto, dne 11. julija zvečer v Rogaški Slatini, v nedeljo, dne 12. julija popoldne pa v Laškem.

Koncert v Logatcu. Pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane, priredi na praznik sv. Petra in Pavla, v ponedeljek, dne 29. junija ob 6. uri popoldne koncert v dvorani »Sokolskega doma« v Doljnem Logatcu, pod vodstvom društvenega pevovodje g. profesorja Josip Brnobič-a. Sodeluje društveni moški in ženski zbor. Kot solist operni tenorist g. Banovec. Klavirske točke izvaja konzervat. g. Čop-ova. Violinske točke izvaja konzervat. g. Stanič. Logatčane in okoličane opozarjamo na ta koncert.

Dnevne vesti.

DAVEK NA KULTURO.

Včasih smo vedno čitali v poročilih o občnih zborih bank in denarnih zavodov, da je občni zbor dovolil v narodne in kulturne svrhe večje denarno darilo. V zadnjem času zaman iščemo v poročilih o občnih zborih denarnih zavodov teh vesti, zakaj denarni zavodi ne dajejo več daril.

Moramo takoj povdariti, da temu ni kriv kak egoizem bank, temveč, da je zasluga davčne uprave, če banke več ne podpirajo narodnih in kulturnih institucij.

Dogajalo se je namreč, da je dovolil občni zbor banke narodnemu društvu darilo v znesku 50.000 Din. Takoj je prišla davkarija in obdačila to vsoto kot čisti dobiček in sicer v višini skoraj 70 odstotkov. Tako je morala banka plačati, ker je darovala v kulturne svrhe še poseben davek, v našem slučaju okoli 30.000 Din. Banke so na to nezmiselno odredbo davčne uprave odgovorile s tem, da so sploh nehale dovoljevati kulturnim in narodnim društvom darila.

Efekt gorečnosti davčne uprave je torej ta, da so izgubila narodna in kulturna društva svoje mecene, dočim se dohodki davkarije niso niti najmanje zvišali.

Tako se je zahvalil režim narodnim in kulturnim društvom za njih narodno in kulturno delo, ki je v evidentno korist države.

Toda naši mladini pravijo, da niso tega krivi oni, temveč podrejeni uradniki. Kdor kaj da na take figove izgovore, blagor njemu! Mi pa pravimo, da slab gospodar tisti, ki ne more doseči od svojega nastavljenca, da bi pravilno delal. In žalostna državna uprava, ki nima te moči, da bi preprečila, da bi gorečnost davčnih uradnikov ubijala kulturo.

Ne nastavljenec, ampak gospodar je kriv in ne uradnika, temveč njegovega šefa zadene krivda!

— **Novi francoski konzul v Zagrebu.** Glasom uradnega poročila je imenovala francoska vlada g. Andrée-ja Boissier-ja za generalnega konzula v Zagrebu. Naša vlada je g. Boissierju že izdala exequatur.

— **Zdravniški delegati Društva narodov.** Dodatno k včerajšnji notici: Delegati obiščejo pod vodstvom Inspektorja ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani 29. junija Rogaško Slatino, 30. junija socialno-medicinske institute in bolnišnico v Celju, 1. julija Zdravilišče Topolšico in Dobrno, 2. julija na Bled, 3. julija socialno medicinske institute in bolnišnico v Ljubljani in odpotujejo še isti dan ob 16.49 uri preko Trsta v Ženevo. Ekskurzijo spremlja Inspektor pri Ministrstvu narodnega zdravja gospod dr. Ivo Kun.

Prosveta.

— **Ministrstvo za promet** je odobrilo, da se morejo izdajati objave za polovične vozne karte državnim nameščencem, vpokojencem in rodbinskim članom navedenih še nadalje in sicer do 31. julija 1925. Ta rok se ne bo več podaljšal.

— **Antialkoholni kongres v Beogradu.** Od 7. do 9. julija se vrši v Beogradu kongres »Jugoslovanskega saveza treznosti«. Ministrstvo saobračaja je dovolilo za vse delegate antialkoholnih organizacij polovično vožnjo po državnih železnicah.

— **Zidanje stanovanjskih hiš v Sarajevu.** Sarajevska mestna občina namerava pričeti še letos z zgradbo 20 stanovanjskih hiš za svoje uradništvo. 7 hiš z 28 stanovanji sezida iz budgetarnih prihrankov, za zgradbo ostalih pa bo vzela posojilo pri državni hipotekarni banki.

— **Iz šolske službe.** Vpokojeni so: Anton Funtek, profesor državnega moškega učiteljišča v Ljubljani; Fran Sucher, profesor na istem zavodu ter Josip Verbič, profesor drž. ženskega učiteljišča v Ljubljani.

— **Nov kolodvor v Sarajevu.** V Sarajevu začno v kratkem graditi nov kolodvor, ki bo eden najlepših v državi. Poleg čakalnic za potnike bo posebna čakalnica za vojaštvo in posebna dvorna čakalnica. Nad čakalnicami zgrade pozneje stanovanja za železniško osobje. Poslopje bo stalo okrog 3 milijone dinarjev. Kredit je že nakazan.

— **Nov vrelec kisle vode.** V Darosavi so odkrili nov vrelec kisle vode. Ministrstvo narodnega zdravja je poslalo na lice mesta strokovno komisijo, da vodo preišče in poda svoje mnenje.

— **Nove bolnice.** Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo, da se prične v kratkem z gradnjo novih bolnic v Skoplju in Bitolju. Za zgradbo teh bolnic so postavljeni v nov budžet veliki krediti.

— **Samomor ravnatelja tobačne tovarne v Mostarju.** Direktor tobačne tovarne v Mostarju se je vrgel v Neretvo ter utonil. Vzrok samomora so bile dozdevne poneverbe njegovih uradnikov. Natančna preiskava proti prizadetim pa je dokazala, da je bil ravnateljev sum neutemeljen.

— **Mednarodna razstava v Filadelfiji.** Ameriška vlada je povabila našo, da sodeluje na veliki mednarodni razstavi, ki se priredi l. 1926 na dan 150letnice deklaracije neodvisnosti Zedinjenih držav.

— **Zrelostne izpite na drž. gimnaziji v Mariboru,** ki se vršili pod predsedstvom vseučiliškega profesorja dr. Jovana H a d ž i j a, so uspešno dovršili sledeči maturanti 8. razreda: Arko Ciril, Avsenak Bogomir, Ditz Bruno, Dolar Ljudmila, Gselman Janez, Hauc Franc, Hreščak Viljem, Klasinc Roman, Kocbek Edvard, Košenina Karol, Krošelj Jožef, Ledinek Maks, Lenardon Anton, Mlaker Jožef, Kocbek Edvard, Pečečnik Lovrenc, Puc Ladislav, Pipuš Zoran, Polimante Jelida, Satler Franc, Sevšek Maks, Smrdu Franc, Škarabot Franc, Škarabot Kazimir, Vrščaj Borut, Žolger Aleksander.

— **Število brezposelnih na Dunaju** je padlo v zadnjih tednih za 20.000. Vzrok temu je začetek stavbene sezone, delna večja zaposelnost v nekaterih industrijskih panogah in dejstvo, da se je posrečilo zaposliti večje število pomožnih delavcev potom produktivne oskrbe brezposelnih pri zasilnih delih. Celokupno število brezposelnih znaša še 119.501.

— **Zadnji pozdrav potopljenega dreatnoughta.** V Eckwarden ob jadeškem zalivu je zaneslo te dni morje steklenico, v kateri je bila slika velike križarke »York« s sledečimi poslovilnimi besedami: »S. M. S.« »York«. Zadnji, ki so ostali doslej živi. S. O. S. 18. julija 1916. »H. D.«

— **Umor komunista v Bologni.** »Tribuna« poroča iz Bologne: Neznanega komunista sta pozvala dva neznanca v neki tukajšnji kavarni, da naj gre ž njima na ulico. Komaj je stopil na ulico, je prišel tretji neznanec ter oddal nanj tri strele. Komunist je pobegnil, toda njegov preganjalec je stekel za njim, ga dohitel pred njegovimi vežnimi vrati ter ga s četrtim strelom pogodil do smrti.

— **Smrt grofice Trani, sestre bivše cesarice Elizabete.** V nedeljo je umrla v Monakovem grofica Trani, sestra pokojne avstrijske cesarice Elizabete. Pogreba se je udeležilo veliko število članov evropejske visoke aristokracije, med drugim ves bavarski dvor, nekdanji portugalski kralj Emanuel, ter več bivših avstrijskih vojvod. Bolgarski kralj Ferdinand je poslal zastopnika.

— **Slikar in njegova prijateljica.** Dunajsko deželno sodišče se bavi te dni z dvema ovadbama, ki sta jih vložila neki dunajski slikar in njegova prijateljica, neka ločena gospa, drug zoper drugega. Živela sta dalje časa v divjem zakonu. Te dni pa ga je prijateljica zapustila, nakar je vložil slikar ovadbo, češ, da mu je ukradla več dragocenih slik in pobegnila. Policija je ugotovila, da stanuje gospa v nekem hotelu, in sicer pod svojim pravim imenom. Glede slik je izjavila dama, da so študije aktov, katerim je sama pozirala. Ker noče, da bi prišle v nepoklicane roke, jih je vzela seboj, sicer pa je pripravljena jih vrniti. Slikarja je zapustila, ker jo je sistematično pretepal s palico in jermeni ter jo zbadal z iglami. Zdravniška preiskava je ugotovila, da odgovarja ta trditev resnici. Slikar trdi, da ne more biti govora o sistematičnem pretepanju: Tepel jo je res, toda samo, kadar je bil jezen. Sicer pa je tudi njega ona tepla. Dal se je preiskati, in zdravnik je res ugotovil na njegovem telesu par prask.

— **Aretacija po 14 letih.** V Newyorku so aretirali te dni enega od najinteresantnejših ameriških zločincev: pisatelja Johna Wesly-Dekay-a, ki je ukradel l. 1913 iz trezorja amerikanske narodne banke 200.000 dolarjev. Mož je avtor drame »Judas«, v kateri je nastopala Sara Bernhard kot »star«. Sedaj po 14letnem iskanju so ga prijeli, ko je hotel priti »incognito« v Newyork.

— **Umazana afera.** Pred par dnevi sta izginili iz Osijeka 16letna Frančiška Predijavec in 14letna Anica Bukveš. Policija ju je kmalu izsledila. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je Anica Bukveš spolno bolna. Zaslišana je izpovedala, da jo je pred božičem, ko je bila stara šele 13 let in pol, posilil 23letni privatni uradnik Simo Kosanović. Nadaljna zaslišanja so ugotovila, da Kosanović nima na vesti samo posilstva, temveč tudi protinaravno spolno občevanje. Afera je zavzela nepričakovano velike dimenzije: deklica je obdolžila še več drugih oseb. Doslej so bili aretovani 55letni trgovec Josip Czaky, lastnik bazara Josip Bem, ruski emigrant Vladimir Ravijanski, neki Klein in 15letna Roza Stefanović. Slednja je obdolžena sovodništva. Aretovani trgovci so z Anico na protinaraven način spolno občevali. Afera je povzročila v Osijeku velikansko senzacijo.

— **Aretacija dunajske sleparske dvojice v Insbrucku.** Kriminalna policija v Insbrucku je aretovala v ponedeljek elegantno nastopajočo zakonsko dvojico, ki je živela v neki vili v luksurijoznih razmerah. Živela sta na račun ljudi, ki bi se bili radi izselili v Ameriko. Mož jim je obetal, da jim preskrbi dovoljenje, za kar so mu plačevali velike svote in poklanjali razne dragocenosti. Seveda dovoljenja niso nikdar dobili. Ker ima dvojica same potvorjene dokumente, še ni bilo mogoče ugotoviti natančne identitete.

— **Očeta svoje ljubice zaklal.** Dunajska policija je aretovala te dni stavbenega tehnika Franca Ulsamerja, ker je umoril leta 1919 v Italiji očeta svoje ljubice. Stanoval je kot avstrijski vojak v vasi Piccolo di Portia pri posestniku Fracasu, s čigar 17letno hčerko je imel razmerje. Neke noči je bil Fracas umorjen. Isto noč pa je izginil iz hiše Ulsamer brez vsakega sledu. Mož se zagovarja s tem, da je zabodel kmeta v prepiru z bajonetom, da pa ni imel namena ga usmrtiti. Po izvršenem dejanju je pobegnil ter prišel peš čez mejo. Pravi, da je pisal iz Avstrije svoji bivši ljubici več pisem. Meseca oktobra ga je obiskala Italijanka na Dunaju, in šele pri tej priliki, je izvedel, da je Fracas vsled poškodbe umrl. Pred kratkim se je poročil Ulsamer z neko Dunajčanko.

— **Bivši minister v nočnem azilu.** Budimpeštanski »ljudski hotel« — (tako nazivljajo šaljivo nočni azil za »ljudi brez strehe«) — ima že nekaj časa zanimivega gosta. To je Boris Butenko, bivši železniški minister ukrajinske ljudske republike, ki je zaposlen sedaj v Budimpešti kot navaden ključar. Boris Butenko je bil član prvega ukrajinskega revolucionarnega komiteja. Ko se je izpremenila Ukrajina v sovjetsko republiko, je vstopil v Kolčakovo armado. Po definitivnem porazu Kolčakove armade je pobegnil v Bolgarijo. Dasi je po poklicu železniški inženir, ni mogel najti tam nobenega primernega mesta, zato je postal preprost rokodelec. V Budimpešti je bil dolgo časa brez posla. Podpirali so ga prijatelji, bivši ruski gardisti, člani orkestra v neki nočni kavarni. Vživel se je v svojo usodo in njegova edina želja je, da otvori enkrat lastno ključavničarsko delavnico.

— **Dr. Bougrat blazen?** Preiskava zoper dr. Bougrata v Marseillu vzbuja velikansko senzacijo. Dan za dnem se množi obremenilni materijal zoper zdravnika, ki ima na vesti najbrže celo vrsto umorov. Njegov slučaj ni samo iz stališča kriminalistike velika zagonetka, temveč tudi iz psihologičnih vidikov. Bougrat je bil pred vojno človek velikih ambicij, ki bi mu ne bil nikdo prisodil, da je zmožen storiti kaj nekorektnega. Odkar pa je bil med svetovno vojno ranjen v glavo se je popolnoma izpremenil. Postal je lahkomišljen, lahkoživ ter je rad zahajal v nočne špelunke v družbo težkih zločincev. Zato se sumi, da ni normalen, dasi izvedenci še niso predložili izvida o njegovem duševnem stanju. Pri preiskovalnem sodniku sta se zglasila dva juvelirja, ki sta prepričana, da ju je hotel Bougrat oropati in umoriti. Prvi pravi, da se ima zahvaliti samo nezaupljivosti svoje soproge, da ni postal zdravnikova žrtev. Drugi je izpovedal, da ga je zvabil dr. Bougrat pod pretvezo večje kupčije v svojo ordinacijsko sobo. Stvar se mu je zdela sumljiva, zato je prosil prijatelja, da ga je spremil in počakal pred zdravnikovo hišo. Ko je juvelir vstopil, je zaklenil zdravnik vrata, pogledal na ulico in, ko je opazil pred hišo njegovega prijatelja, je postal ves zmeden ter je juvelirja odpravil, rekoč, da kupčije ne more skleniti.

— **»Brat atentatorja Principa«.** Svoječasno smo poročali o aretaciji Ivana Jerbića, ki ga nazivljajo srbski listi po pravici »največjega lopova naše zemlje«, zakaj, v kolikor je dosedaj ugotovljeno, znaša plen njegovih neštevilnih vlomov nad milijon kron. Sedaj so že vsi njegovi komplici, 11 po številu, v rokah pravice. Najmarkantnejša oseba med njimi je Štefan Kujundžić, policijski pisar iz Šabca, ki je zasačil Jerbića nekoč pri tatvini ur ter ga izpustil, potem, ko je dobil lepo napitnino. Med aretovanci sta dva juvelirja, dva kavarnarja, en trgovec in dva natakarja. Jerbića je v preiskovalnem zaporu minilo veselo razpoloženje, mož trpi na težkih depresijah ter obeta, da postane po prestani kazni pošten človek. Sedaj poizveduje policija, pod kakimi imeni da je nastopal Jerbić. Ugotovilo se je, da se je izdajal med drugim tudi za »brata atentatorja Principa«, in je kot tak imel največ uspeha.

— **Grozna nesreča na električnem dvigalu.** Te dni se je pripetila v Trstu v neki petnadstropni hiši velika nesreča. Služkinja Marija Medvedšček, rodom iz Pevme pri Gorici in vratar Ivan Sardoč iz Nabrežine sta padla z električnega dvigala. Po prvi pomoči so prepeljali oba v bolnišnico, kjer je Medvedščekova kmalu nato umrla, dočim bo Sardoč v kakih petih tednih ozdravil. Mož si je zlomil par reber, najbrže pa ima tudi notranje poškodbe.

— **Maščevanje varane deklice.** Te dni je napadla v Novem Sadu mladoletna deklica trgovskega sotrudnika Ivana Papugo z namenom, da ga umori, s kuhinjskim nožem. Papugi se je posrečilo pravočasno pobegniti. Deklica je bila aretovana. Pri zaslišanju je izpovedala, da je živela s trgovskim sotrudnikom šest mesecev v divjem zakonu. Zato so jo stariši zavrgli. Ker jo je Papuga zapustil, se je hotela maščevati ter ga umoriti.

— **Mesto 500 dolarjev — vizitnico.** Neki Nikola Ivanič, — bogve, kaj po poklicu in, odkod — je prišel te dni k bančnemu zastopniku Gjuri Kozlovačkem v Velikem Bečkereku. Ponudil mu je novčanico za 500 dolarjev ter ga prosil, da mu posodi nanjo 20.000 Din. Kozlovački je njegovi prošnji ugodil. Ivanič je vtaknil 500 dolarsko novčanico pred očmi Kozlovačkega v kuverto, nakar sta kuverto skupno zalepila in zapečatila. Ko je potekel rok za vrnitev posojila, ne da bi se Ivanič vrnil, je Kozlovački kuverto odprl ter našel mesto 500 dolarske novčanice — vizitnico, glasečo se na ime Nikola Ivanić. Policija išče Nikolo Ivanića doslej zaman.

— **Radi cigarete in svitle obleke.** Pred 14 dnevi je suspendiral novosadski mestni načelnik dr. Milovan Milovanović senatorja dr. Gigo Markovića od službe radi tega, ker je prišel dr. Marković v načelnikovo pisarno s cigareto v roki, na sejo mestnega zastopstva pa v svitli obleki. Dr. Marković je vložil priziv na upravni odbor, ki je imel predvčerajšnjim svojo mesečno sejo. Ko je prišla točka na dnevni red, je predal načelnik predsedništvo podnačelniku Lagiću, ki pa je izjavil, da nima polnomočja od ministrstva notranjih del, da bi smel predsedovati. Zato je bila točka odstavljena z dnevnega reda, in stvar je ostala pri starem.

— **Atentati na ženske.** V Braunschweigu se je pojavil te dni čudak, ki napada na cesti dekleta s solno kislino. Več jih je že težko opečenih na vratu in po rokah. Dasi ima policija njegov popis, ga vendar še ni izsledila.

— **Umor in samomor iz nesrečne ljubezni.** Lorenzo Marogna, bivši financar, je bil nastavljen sedaj kot biljeter v nekem beneškem kinu. Stanoval je pri svojem šefu Rossettotu, ki mu je šel v vsakem oziru na roko. Kmalu pa se je biljeter zaljubil v soprogo svojega gospodarja. Ko je Rossetto to opazil, ga je prosil, da si poišče drugo stanovanje. To je zmešalo biljeterju možgane. Te dni nekega večera je poklical gospo pod neko pretvezo v svojo sobo ter ustrelil najprej njo, na to pa še samega sebe.

— **Ženski poslanec na odru.** Mrs. Hilton Philipson, ki je od leta 1923 članica angleškega parlamenta, očividno ni popolnoma zadovoljna s častno službo ljudskega zastopnika. Bila je svoječasno oboževana igralka. Stara ljubezen do odra je ni nikdar zapustila in sedaj, po 9letnem presledku je sklenila, da se pokaže zopet v javnosti ter nastopi ta teden zopet na londonskih deskah. Londonsko časopisje se za zadevo živahno zanima, zakaj Mrs. Philipson bo prvi član parlamenta, ki bo nastopal pred publiko kot igralec po poklicu.

— **Radi skoka dinarja izgubil eden nos, drugi prst.** Predvčerajšnjim je prišlo v kavarni »Izgled« v Palilulu med dvema prijateljema do pretepa z nenavadnim koncem. Mesar Nikola Despotović je zahteval od svojega prijatelja, kolarja Josipa Kovača, da mu z ozirom na skakanje dinarja plača takoj meso, ki ga je vzel pri njem na kredit. Kolar, ki je bil trezen, je molčal, pač pa se je zavzel zanj tretji prijatelj, kovač Jovanović. Prepiru je sledil pretep, ki je končal s tem, da je odgriznil kovač mesarju prst, mesar pa kovaču nos, nakar sta odšla v bolnico, vsak z odgriznjenim delom telesa v roki, v nadi, da mu ga tam prišijejo nazaj, kar se pa seveda ni zgodilo.

— **400.000 dolarjev za odsekano nogo.** Inženir Marek v Mödlingu, jako podjeten in agilen človek, ki je realiziral že več lastnih iznajdb ter se bavi trenutno z velikopoteznimi načrti, se je zavaroval meseca maja zoper nezgode za 400.000 dolarjev. Te dni, ravno dan potem, ko mu je bila dostavljena polica, si je odsekal pri delu z ostro sekiro levo nogo pri členku. Seveda je vse kričalo in pisalo, da se je poškodoval namenoma, zato, da bi dobil izplačano zavarovalnino. Toda inženir je napravil govoričenju z elegantno gesto konec: Izjavil je, da ni zahteval zavarovalnine in je tudi ne bo, pač pa bo obrekovalce tožil.

— **Ubogi general Mangin.** Kakor smo že zadnjič poročali, je umrl Mangin, eden najslavnejših francoskih generalov brez premoženja. Da se omogoči njegovi vdovi stanu primerna vzgoja 8 otrok, se je ustanovil odbor, ki zbira v ta namen denar. Odboru pripadajo med drugim maršali Joffre, Foch, Petain, Lyautey, Franchet d' Esperey in Fayolle. Izda se okrožnica, apel na vsa mesta, kolonije in institucije, ki se imajo donaumontskemu zmagovalcu posebno veliko zahvaliti.

— **Zverinska mati.** V ponedeljek so našli v Bački-Palanki v kleti hišnega posestnika Toše Markitića truplo štiri mesece starega dojenčka. Orožništvo je zverinski materi na sledu. Gre za damo iz boljših krogov.

Ljubljana.

—l **Prihod kralja, kraljice in prestolonaslednika v Ljubljano.** Danes okrog pol 1. popoldne prispejo v Ljubljano Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija s prestolonaslednikom. Dvorni vlak se ustavi za dalj časa na kolodvoru, kjer se javijo kralju oficielni zastopniki. Občinstvo ga itak ne bo moglo pozdraviti, ker bo policija v svoji preveliki gorečnosti najbrže zabranila vstop vsakomur, kdor ni v »službi na kolodvoru«, kakor je to storila lani. Spominjamo se še na neokusno smešnost, ko je neki višji stražnik ali nadzornik, saj to je vseeno, s policijsko vljudnostjo odpodil časnikarskega poročevalca.. Iz Ljubljane se odpelje kraljeva dvojica na Bled, kjer ostane celo poletje.

PRIČETEK ŠOLE.

— **Državna gimnazija v Mariboru.** Sprejemni izpiti za prvi razred 1925/26 se vršijo dne 30. junija t. l. (v torek) od točno 10. ure dalje. — Vpisovanje za te izpite bo v pondeljek, dne 29. junija od 10. ure dalje v ravnateljevi pisarni, ali tudi še v torek tik do 10. ure, preden se izpiti prično. Morejo se pa tudi že poslati po pošti na gimnazijsko ravnateljstvo vpisne listine, to je krstni (rojstni) list in zadnje šolsko, nalašč za sprejem v srednjo šolo prirejeno izpričevalo. Tistim, ki te listine pošljejo prej, se je treba osebno zglasiti šele naravnost k izpitu dne 30. junija ob 10. uri. — Oglasijo se naj le dobro nadarjeni in razviti ter primerno pripravljeni učenci. — Tudi v jeseni se bodo vršili sprejemni izpiti.

— **Na deški meščanski šoli v Ribnici** je vpisovanje v I. razred za prihodnje šolsko leto v nedeljo 28. in na praznik v pondeljek 29. t. m. od 8.—12. dopoldne v pisarni ravnateljstva na deški osnovni šoli. Sprejeti bodo letos tudi učenci (učenke), ki so dovršili IV. razred osnovne šole z dobrim uspehom. K vpisovanju je prinesti šolsko naznanilo, krstni list in izkaz o cepljenju koz. V teh dneh naj se zglase tudi vsi letošnji učenci (učenke), ki bodo v prihodnjem letu nadaljevali študij na tej šoli, da ravnateljstvo ugotovi število učencev vseh 4 razredov za šolsko leto 1925/26.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 24. junija 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 62.50; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 220; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 102, bl. 102; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 800, bl. 805; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 135; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 320, bl. 332; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280; 4½% zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Deske pod mero, od 1 m napr., fco meja, 2 vag. den. 480, bl. 480; letve, 25/50 mm, smreke, fco nakladalna postaja den. 490, bl. 500; hrastove vozovne deščice, 43 mm — 2.65, 53 mm — 2.85, fco meja den. 1360; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja bl. 20; pšenica Rosafé, fco Postojna trans. den. 375, bl. 410; fižol, prepeličar, orig., fco Ljubljana den. 250; ječmen, srbski, 60 kg, fco Ljubljana bl. 325; koruza, slavonska, par. Vinkovci bl. 195.

BORZE.

Zagreb, 24. junija. Devize: Curih 11.24—11.34, Praga 171.15—173.55, Pariz 271.25—276.25, Newyork 57.64—58.44, London 280.70—283.70, Trst 214.25—217.25, Berlin 13.765—13.915.

Curih, 24. junija. Borza: Beograd 8.875—8.975, Pariz 23.90—24.05, London 25.025—25.045, Newyork 514.75—515.25, Milan 19—19.10, Praga 15.20—15.30, Dunaj 0.007245—0.007265.

× **Dobava.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. julija t. l. ponudbe glede dobave 50 m³ mehkih desk. Pogoji so interesentom na vpogled pri Ekonomskem odelenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 30. junija t. l. pri Ministarstvu vojske i mornarice v Zemunu druga ustmena licitacija glede dobave 20 vagonov pšenične moke. Dne 13. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave jeklenih trakov za prepasanje 121.000 zabojev. Dne 21. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 5000 kg čiščene konoplje za mašenje, pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave orodja, dne 25. julija t. l. pa glede dobave odbojnikov (Pufferfedern) in spiralnih peres. — Dne 25. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede enoletne oddaje utovorjanja in iztovorjanja soli pri Monopolskem stovarištu soli u Beogradu za leto 1925. Predmetni oglasi z natančnimi pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Za kratek čas.

Petindvajset let je minulo te dni, odkar smo zapustili po srečno prestani maturi šolske klopi.

Osiveli smo praznovali jubilej na banketu. Najstarejši od nas je imel slavnostni govor ter izrekel med drugim sledeče besede:

»Gotovo navdajajo danes vsakega izmed nas najraznovrstnejši občutki, ko vidi zopet obraze, s katerimi smo pred 25 leti skupaj tlačili šolske klopi.«

——

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.
Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander.
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

(15.)

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Ob enajsti uri dosežejo greben in tu na širokem prostoru naj bi čakal avto jutra. Tako so se že prej zmenili in tedaj vprašali seveda Georga za svet. Avtov žaromet razsvetljuje pot v veliko daljavo, a tu so nevarni in strmi kraji, bolje je počakati dneva. Sestavljalci avta so sicer prepričani, da funkcionira neoporečno vsak posamezen del, a poizkušali so avto vedno le v samostanskem vrtu, kjer so napravili umetno poševne ravnine.

V gorki letni noči spi Georg na zgornji ravni ploskvi avta, dokler ga ne zbudi čuvaj.

Leonor je bila že vstala, pridejo vsi skup ter nadaljujejo pot v dolino.

Prvo uro vodi avto mr. Green ter še enkrat preizkusi prav natanko zavoro, potem pa odda vodstvo svoji mladi gospodarici, on pa pregleda še nek stroj, ki je v tleh.

To pot pa stori Georg isto, kar Deacon, namreč, da se bledega obraza oprime ročajev. To je odpustljivo, zakaj vozil se še ni nikdar v avtu, razen enkrat v avtobusu. Zato tembolj občuduje mlado deklico, katere roke leže trdno na vzvodih in držajih. Njen obraz ne izraža niti najmanjše napetosti, popolnoma mirno se dvigajo njena prsa.

Ni niti treba, da zviša Leonor hitrost na dvesto kilometrov. Spusti voz, da teče sam, le včasih rabi zavoro. In tako drdrajo po soteskah, krog ostrih oglov, kjer le malo umeri vožnjo. Nenadoma pa zakriči Georg ves prestrašen. Krog ogla je krenil pravkar s konji vprežen voz, nemogoče je bilo preprečiti sunek, — a v zadnjem trenutku potegne Leonor svoj avto v stran in zanjo ni bilo to prav nič izrednega.

»Bodite oprezni!« prosi Georg.

»Jaz sem oprezna,« se smehlja ona. »Natanko vem, kaj zmore moj Masimus in kaz zmorem jaz; kot šoferka sem se urila v Švici v divjem gorovju. Bodite brez skrbi, nobeno človeško življenje ne bo v nevarnosti.

»Takoj pride mesto, kjer je pot silovito strma.«

»Tedaj hočem pravočasno ...«

Ne konča svojih besed. Vleče nek vzvod in Georg vidi, kako hipoma obledi in stisne ustnice.

»Green, Green!« zavpije ona. »Kaj je to? Zavora ne funkcionira!!!«

Kakor zelen fantom šine možiček k njej, spotoma si hitro nabaše še nos, potem pa prime za aparat in zavrti drug vzvod.

Tedaj nekaj silno poči.

»Na, Bog odpusti, zdaj smo pa na dobrem!!«

Na Leonor je vplival pok drugače.

»Moj Bog, kaj je bilo to?«

No, kaj pa naj bi bilo? Zdaj se je še pri krmilu nekaj zlomilo. Zdaj naj teče pošast, kakor pač sama zna.«

In pri tem ostane. Z vedno večjo hitrostjo drevi avto med skalovjem navzdol.

Sedaj izgubi celo Leonor skoraj svoje ravnotežje. S sklenjenima rokama zre zelenega možička, v katerega rokah je njena usoda. Greenov gubasti obraz izraža trdno voljo, vseeno se pa prijazno muza in tudi njegov jezik ne miruje.

»Da bi te koklja brcnila — tristo, tristodeset, tristodvajset kilometrov — no, ali ni že dosti? Ne — vedno in vedno hitreje — zdaj imamo že tristopetdeset kilometrov na urico — tristosedemdeset — in osemdeset — devetdeset — otroci, slišite, štiristo kilometerčkov — dosti, dosti, sicer skočim dol!!«

Drugim stoje lasje pokoncu. Deacon čepi skljućen na tleh. Videti ni prav nič več. Avto drvi okrog oglov. Kako vodi zeleni možiček pravzaprav avto, to je vsem uganka.

»No, ali še ne bo konca tega gorovja?« klepeta dalje v tej divji smrtni vožnji. »Mr. Hartung, zdaj bomo pa vendar že kmalu spodaj? Pozor, tu je že nekoliko boljše — ali ne greste proč, ve mrcine!« zavpije nenadoma. »Proč tu, ve mrcine ...«

Georgu se zdi, da vidi na nekoliko širši in ne več tako strmi cesti veliko čredo volov ... a v istem trenutku še tudi ne presoja več, kaj bi to bilo, v avtomobilu zavlada nenadoma tema, najbrže so se zaprle plošče — in istočasno začutijo grozen sunek, ki vrže ob stene vse, le mr. Greena ne, in tresoč se avto ustavi.

Zasije električka luč.

»Ali sije kdo čepinjo prebil?«

Ne, vse se je dobro izšlo, tudi za take slučaje je vse urejeno.

»No, zdaj je dobro,« nadaljuje Green. »Gospoda, ali veste, kje ste? Zdrčali smo naravnost v čredo volov in zdaj tičimo v mesni gori.«

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3·—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Agentura

dobro vpeljana, prevzame vseh vrst trgovska zastopstva. — Ponudbe: »Agentura« na upravo lista.

Proda se

radi nujnega odpotovanja jako poceni posestvo, obsegajoče 10 ha z gospodarskim poslopjem, njivami, gozdom in velikim hlevom. Pet minut od železnice. Krasen ragled. Posebno pripravno za profesijonista ali lesnega trgovca. Eventuelno se odda tudi v najem. Ponudbe na naslov: Anton Žruštek, pošta Mislinje, železniška postaja Dovže pri Slovenjgradcu v Jugoslaviji.

Revirni gozdar

z državnim izpitom, 34 letno temeljito vsestransko prakso in prvovrstnimi izpričevali, izvežban tudi v poljedelskem gospodarstvu, ki je vodil samostojno večje revire ter govori slovenski in nemški, želi izpremeniti svojo neodpovedano službo. Ponudbe pod »Revirni gozdar« na upravo lista.

Širite „Narodni Dnevnik“

Stavbišča

pod Rožnikom in ob Dunajski cesti na Brinju prodaja Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent z dolgoletno prakso išče primernega mesta pri večjem podjetju. — Ponudbe pod »Izvrstna moč« na upravo lista.

Oblačilno blago

v ostankih in od kosa kupite vedno dobro in najceneje v TEKSTILBAZARJU, LJUBLJANA, Krekov trg štev. 10, prvo nadstropje. Zunanji naročniki! Pišite po cenik!

Ženitev.

Dame (tudi brez premoženja) naj pošljejo svoj naslov in 5 dinarjev na upravo lista pod šifro: »Ženitev«. Tajnost zajamčena.

Municija

za lovsko puško, kaliber 16, ugodno proda Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica 28.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3·—. Razpošilja društvo: „VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU. Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kane.

MODNI SALON
MINKA HORVAT, Ljubljana
STARI TRG ŠTEV. 21
ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slamnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi. Popravila se sprejemajo.

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le

Josip Petelinc-a
znamke GRITZNER, PHÖNIX in ADLER za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko. Telefon 913 Na malo.

Gospodična

poučuje citre proti nizkemu honorarju. Gre tudi na dom. Naslov pove uprava lista.

Najboljšo kavo

dvakrat na teden sveže žgano ter drugo špecerijsko blago, čajni rum in likerje nudi po najnižjih cenah FRAN BERGANT, LJUBLJANA Sv. Jakoba trg št. 6.

Original

Leyrerjeve slike in Valvazorja proda Hinko Sevar, antikvariatknjigarna, Ljubljana.

Bolni živci!

Kolikor dni je v letu, toliko je postaj trpljenja za nervoznega, kajti slabi izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročajo zelo številne bolečine. Zbadanje, omotica, strah, glavobol, brnenje po ušesih, trepetanje oči, težave pri prebavljanju, pomanjkanje spanja, potenje, zbadanje v mišicah, nesposobnost za delo in mnogo pojav so posledice izčrpanih bolnih živcev.

Kako se rešimo te nesreče?

S pravim KOLA-LECITHIN, ki je za človeštvo vir dobrote. Pospešuje na čudežen način funkcije telesa, krepi hrbtenični mozek, možgane, mišice in ude ter daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

neprnvi pravi KOLA-LECITHIN mnogokrat čudeže, ,vodi bistvene hranilne snovi do skrajnih točk proizvodne krvi, poživlja in ohrani mladost in svežost.

Sicer se pa zamorete sami prepričati, da se Vam nič neresničnega ne obljubuje, ker v naslednjih dveh tednih pošljem vsakemu kdor mi piše popolnoma brezplačno in franko majhno škatljico KOLA-LECITHIN in knjigo nekega zdravnika z mnogostransko dolgo preizkušnjo, ki se je sam boril s to boleznijo.

Sporočite mi takoj Vaš natančen naslov, nakar Vam obljubljeno pošljem takoj popolnoma brezplačno.

Založba: E. PASTERNACK, Berlin S. O. Michaelkirchplatz 13, Abt. 762.